

SPRAWOZDANIE Z EGZAMINU GIMNAZJALNEGO

OKE

WARSZAWA 2008

Warszawa, 31 sierpnia 2008 r.

OKE-WSEGiM-4441-1 /08

**Państwo Dyrektorzy Gimnazjów
województwa mazowieckiego**

Szanowni Państwo,

22 i 23 kwietnia 2008 r. przeprowadziliśmy ogólnopolski egzamin gimnazjalny w części humanistycznej i matematyczno-przyrodniczej. Centralna Komisja Egzaminacyjna, podobnie jak w ubiegłym roku, opublikowała sprawozdanie z tegorocznego egzaminu gimnazjalnego. Jest ono wynikiem wspólnej pracy ekspertów Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i ośmiu okręgowych komisji egzaminacyjnych.

Wzorem 2007 roku sprawozdanie krajowe zawiera rozbudowaną część poświęconą analizie wykonania przez uczniów poszczególnych zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym. Część analityczna została uzupełniona wskazówkami dydaktycznymi i zilustrowana licznymi przykładami uczniowskich rozwiązań.

Dlatego też w *Sprawozdaniu z egzaminu gimnazjalnego przeprowadzonego w 2008 roku w województwie mazowieckim*, które właśnie przekazujemy Państwu, zamieściliśmy przede wszystkim informacje o tym, jak na tle populacji uczniów w całym kraju przedstawiają się wyniki trzecioklasistów z naszego województwa.

Sprawozdanie zawiera:

- charakterystykę populacji uczniów przystępujących do egzaminu gimnazjalnego w województwie mazowieckim,
- analizę wyników egzaminu gimnazjalnego w naszym województwie.

Wyniki egzaminu gimnazjalnego dostępne są także w serwisie internetowym na naszej stronie www.oke.waw.pl

Mamy nadzieję, że przekazane materiały okażą się przydatne w Państwa pracy i posłużą refleksji nad skutecznością działań wszystkich środowisk zaangażowanych w podnoszenie jakości pracy polskiej oświaty.

Dyrektor
Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie

D Y R E K T O R
Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej
w Warszawie

Anna Frenkiel

SPIS TREŚCI

1. CHARAKTERYSTYKA POPULACJI.....	5
1.1 Liczba uczniów – rodzaje arkuszy egzaminacyjnych.....	5
1.2 Liczba chłopców i dziewcząt.....	6
1.3 Uczniowie z dysleksją.....	7
1.4 Wielkość miejscowości.....	8
1.5 Szkoły publiczne i niepubliczne.....	8
2. OGÓLNE WYNIKI EGZAMINU GIMNAZJALNEGO.....	9
2.1 Podstawowe dane statystyczne dotyczące wszystkich arkuszy egzaminacyjnych.....	9
2.2 Wyniki indywidualne uczniów.....	10
2.3 Wyniki chłopców i dziewcząt.....	14
2.4 Wyniki uczniów z dysleksją i bez dysleksji.....	15
2.5 Wyniki uczniów a wielkość miejscowości, w której mieści się szkoła.....	16
2.6 Wyniki w szkołach publicznych i niepublicznych.....	17
2.7 Wyniki szkół.....	18
2.8 Wyniki w powiatach.....	19
3. ANALIZA SZCZEGÓŁOWYCH WYNIKÓW EGZAMINU GIMNAZJALNEGO.....	23
3.1 Analiza szczegółowych wyników egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej...23	
3.1.1 Poziom wykonania zadań w arkuszu A1.....	23
3.1.2 Poziom opanowania umiejętności w obszarach standardów w arkuszu A1.....	26
3.2 Analiza szczegółowych wyników egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno- przyrodniczej.....	27
3.2.1 Poziom wykonania zadań w arkuszu A1.....	27
3.2.2 Poziom opanowania umiejętności w obszarach standardów w arkuszu A1.....	29
4. PODSUMOWANIE.....	31

1 CHARAKTERYSTYKA POPULACJI

1.1 Liczba uczniów – rodzaje arkuszy egzaminacyjnych

W 2008 roku egzamin gimnazjalny przeprowadzono 22 kwietnia (część humanistyczna) i 23 kwietnia (część matematyczno-przyrodnicza) w 916 szkołach (w tym w 54 szkołach kształcenia specjalnego). Przystąpiło do niego prawie 62 tysiące uczniów, z których większość pisała arkusz standardowy. W porównaniu z pierwszym egzaminem gimnazjalnym przeprowadzonym w 2002 roku liczba uczniów przystępujących do niego zmniejszyła się o prawie 11 tysięcy (w 2002 r. – 72 515).

Liczba uczniów przystępujących do egzaminu w części humanistycznej w 2008 r.

Rodzaj arkusza	Liczba uczniów, którzy:				Łączna liczba uczniów
	przystąpili do egzaminu	nie przystąpili do egzaminu (bez zwolnionych)	zostali zwolnieni z egzaminu z przyczyn zdrowotnych i losowych	są laureatami konkursów	
A1	60 569	296*	200	60	62 230
A4	35				
A5	16				
A6	11				
A7	115				
A8	928				
Łącznie	61 674				

*Uwaga: 101 uczniów przystąpiło do egzaminu w terminie dodatkowym – 3.06.2008 r.

Liczba uczniów przystępujących do egzaminu w części matematyczno-przyrodniczej w 2008 r.

Rodzaj arkusza	Liczba uczniów, którzy:				Łączna liczba uczniów
	przystąpili do egzaminu	nie przystąpili do egzaminu (bez zwolnionych)	zostali zwolnieni z egzaminu z przyczyn zdrowotnych i losowych	są laureatami konkursów	
A1	60 566	297*	200	63	62 230
A4	35				
A5	16				
A6	11				
A7	115				
A8	927				
Łącznie	61 670				

*Uwaga: 103 uczniów przystąpiło do egzaminu w terminie dodatkowym – 4.06.2008 r.

We wszystkich szkołach egzamin przebiegał bez zakłóceń. Unieważniono jedynie egzamin 3 uczniów w 3 szkołach w części matematyczno-przyrodniczej (używanie telefonu komórkowego, zbyt późne zasygnalizowanie wadliwie wydrukowanego arkusza, zasłabnięcie ucznia) i 2 uczniów w 2 szkołach w części humanistycznej (względy zdrowotne). Z powodu stwierdzonej przez egzaminatorów niesamodzielności w jednej szkole nie przyznano uczniowi punktów za wypracowanie.

Liczba laureatów konkursów przedmiotowych zwolnionych z odpowiedniej części egzaminu

Nazwa konkursu	Liczba laureatów
Konkurs Polonistyczny	26
Konkurs Historyczny	30
Konkurs „Losy żołnierza...”	4*
Łączna liczba laureatów zwolnionych w części humanistycznej	60
Konkurs Matematyczny	24
Konkurs Biologiczny	6
Konkurs Chemiczny	8
Konkurs Fizyczny	11
Konkurs Geograficzny	14
Łączna liczba laureatów zwolnionych w części matematyczno-przyrodniczej	63

* Od roku 2009 finaliści tego konkursu, niemającego charakteru przedmiotowego, nie będą mieli takich uprawnień, jak laureaci konkursów przedmiotowych

W stosunku do ubiegłego roku trzykrotnie wzrosła liczba laureatów konkursów z przedmiotów humanistycznych (z 20 do 60). Zwiększyła się również liczba laureatów konkursów z przedmiotów matematyczno-przyrodniczych (z 55 do 63).

Laureaci konkursów przedmiotowych zarówno w części humanistycznej, jak i w części matematyczno-przyrodniczej w 2008 roku stanowili 0,1% liczby uczniów, którzy pisali arkusz standardowy. Warto dodać, że odsetek zwolnionych z tego tytułu z egzaminu gimnazjalnego w województwie mazowieckim w części matematyczno-przyrodniczej jest najniższy w kraju.

1.2 Liczba chłopców i dziewcząt

Odsetek chłopców i dziewcząt piszących egzamin gimnazjalny w 2008 roku

	Procent chłopców	Procent dziewcząt
województwo mazowieckie	50,7	49,3
kraj	50,7	49,3

Proporcje chłopców i dziewcząt kończących gimnazjum w województwie mazowieckim układają się identycznie jak w kraju.

1.3 Uczniowie z dysleksją

Wśród piszących tegoroczny egzamin gimnazjalny 11,78% uczniów korzystało z dostosowania procedur egzaminacyjnych do potrzeb uczniów z dysleksją. Wskaźnik ten od dwóch lat nieznacznie spada. Nadal jednak zaznacza się duże terytorialne zróżnicowanie występowania dysleksji na obszarze województwa mazowieckiego. Przy założeniu, że polskie dzieci nie odbiegają w tym względzie od dzieci z innych krajów europejskich, w których dyslektycy stanowią średnio 10% populacji, muszą zastanawiać i niepokoić dane dotyczące powiatu grodziskiego – dyslektycy stanowią tu ponad jedną czwartą populacji (26,47%), warszawskiego (22,19%), a także pruszkowskiego (20,48%). Najmniejszy odsetek dyslektyków odnotowano w powiatach łosickim (1,41%), makowskim (1,53%) oraz gostynińskim (1,60%).

Odsetek uczniów z dysleksją rozwojową w powiatach województwa mazowieckiego

Powiat	Procent dyslektyków
białobrzeski	4,35
ciechanowski	13,02
garwoliński	9,93
gostyniński	1,60
grodziski	26,47
grójecki	11,47
kozienicki	4,58
legionowski	8,92
lipski	10,26
łosicki	1,41
m. Ostrołęka	7,59
m. Płock	13,05
m. Radom	6,22
m. Siedlce	6,46
makowski	1,53
miński	6,79
mławski	4,36
nowodworski	5,34
ostrołęcki	2,88
ostrowski	2,42
otwocki	15,27
piaseczyński	14,87
płocki	7,64
płoński	2,73
pruszkowski	20,48
przasnyski	3,20
przysuski	7,22
pułtuski	2,38
radomski	2,92
siedlecki	4,70
sierpecki	9,44
sochaczewski	9,68
sokołowski	8,93

szydłowiecki	5,81
Warszawa	22,19
warszawski zachodni	14,39
węgrowski	4,33
wołomiński	14,74
wyszowski	10,42
zwoleński	2,23
żuromiński	5,97
żyrardowski	13,42
województwo	11,78

1.4 Wielkość miejscowości

Liczba (odsetek) gimnazjów i gimnazjalistów w zależności od lokalizacji szkoły

Położenie szkoły	Liczba szkół	Procent szkół	Liczba uczniów	Procent liczby uczniów
wieś	109	11,90	9203	14,92
miasto do 20 tys.	125	13,65	10699	17,35
miasto od 20 tys. do 100 tys.	247	26,97	18685	30,30
miasto powyżej 100 tys.	435	47,48	23087	37,43

W województwie mazowieckim niemal co drugie gimnazjum zlokalizowane jest w mieście powyżej 100 tys. mieszkańców, co czwarte w mieście od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców, co siódme w mieście do 20 tys. mieszkańców i co ósme na wsi. Spośród uczniów przystępujących w 2008 r. do egzaminu gimnazjalnego 67,73% stanowiła młodzież z większych i dużych miast.

1.5 Szkoły publiczne i niepubliczne

Liczba (odsetek) gimnazjów i gimnazjalistów w szkołach publicznych i niepublicznych

	Liczba szkół	Procent szkół	Liczba uczniów	Procent liczby uczniów
gimnazja publiczne	808	88,21	59536	96,53
gimnazja niepubliczne	108	11,79	2138	3,47

W województwie mazowieckim do gimnazjów niepublicznych uczęszczało zaledwie 3,47% uczniów piszących w tym roku egzamin gimnazjalny, chociaż gimnazja te stanowią aż 11,79% liczby gimnazjów na terenie Mazowsza.

2. OGÓLNE WYNIKI EGZAMINU GIMNAZJALNEGO

2.1 Podstawowe dane statystyczne dotyczące wszystkich arkuszy egzaminacyjnych

Za każdą z obu części egzaminu gimnazjalnego uczeń mógł uzyskać maksymalnie po 50 punktów. Zgodnie ze strukturą egzaminu w części humanistycznej sprawdzano opanowanie dwóch umiejętności (czytanie i odbiór tekstów kultury oraz tworzenie własnego tekstu), a w części matematyczno-przyrodniczej – czterech umiejętności (umiejętne stosowanie terminów, pojęć i procedur z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych niezbędnych w praktyce życiowej i dalszym kształceniu; wyszukiwanie i stosowanie informacji; wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności, w szczególności przyczynowo-skutkowych, funkcjonalnych, przestrzennych i czasowych oraz stosowanie zintegrowanej wiedzy i umiejętności do rozwiązywania problemów).

Podstawowe dane statystyczne z podziałem na rodzaje arkuszy egzaminacyjnych

Arkusz	Średnia liczba punktów	Wynik najwyższy	Wynik najniższy	Mediana	Dominanta	Odchylenie standardowe	Liczba uczniów
GH-A1	31,72	50	2	33	39	9,89	60 569
GH-A4	30,17	50	4	33	22	10,96	35
GH-A5	28,94	48	7	31,5	31	11,64	16
GH-A6	31,55	45	13	35	35	9,97	11
GH-A7	34,30	49	11	36	36	9,40	115
GH-A8	31,84	49	3	34	34	9,15	928
GM-A1	28,60	50	1	28	19	10,55	60 566
GM-A4	23,06	50	6	21	11	10,54	35
GM-A5	25,50	43	12	25	16	11,73	16
GM-A6	26,91	43	13	26	13	8,29	11
GM-A7	23,52	50	5	22	20	10,30	115
GM-A8	29,83	50	3	29	26	8,79	927

Część humanistyczna egzaminu gimnazjalnego Średnie liczby punktów za sprawdzane umiejętności

Arkusz		Czytanie i odbiór tekstów kultury	Tworzenie własnego tekstu
GH-A1	średnia	19,48	12,24
	max	25,00	25,00
GH-A4	średnia	18,26	11,91
	max	25,00	25,00
GH-A5	średnia	18,26	10,94
	max	25,00	25,00
GH-A6	średnia	19,27	12,27
	max	25,00	25,00
GH-A7	średnia	20,06	14,23
	max	28,00	22,00
GH-A8	średnia	21,73	10,11
	max	30,00	20,00

Część matematyczno-przyrodnicza egzaminu gimnazjalnego
Średnie liczby punktów za sprawdzane umiejętności

Arkusz		Umiejętne stosowanie terminów, pojęć i procedur z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych niezbędnych w praktyce życiowej i dalszym kształceniu	Wyszukiwanie i stosowanie informacji	Wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności, w szczególności przyczynowo-skutkowych, funkcjonalnych, przestrzennych i czasowych	Stosowanie zintegrowanej wiedzy i umiejętności do rozwiązywania problemów
GM-A1	średnia	7,95	8,76	8,60	3,29
	max	15,00	12,00	15,00	8,00
GM-A4	średnia	5,57	7,77	7,37	2,34
	max	15,00	12,00	15,00	8,00
GM-A5	średnia	6,25	8,38	7,88	3,00
	max	15,00	12,00	15,00	8,00
GM-A6	średnia	7,09	8,27	7,36	4,18
	max	15,00	12,00	15,00	8,00
GM-A7	średnia	6,79	7,64	6,68	2,41
	max	15,00	12,00	15,00	8,00
GM-A8	średnia	9,51	10,51	5,81	4,00
	max	20,00	15,00	9,00	6,00

Nie należy porównywać wyników uczniów piszących różne arkusze w danej części egzaminu, ponieważ zadania w arkuszu A7 dla uczniów słabo słyszających i niesłyszających oraz w arkuszu A8 dla uczniów z lekką niepełnosprawnością umysłową były inne niż w arkuszach A1, A4, A5 i A6, inna też była maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania za poszczególne umiejętności.

Należy także podkreślić, że dane statystyczne dla arkuszy A4, A5, A6, A7, A8 odnoszą się do stosunkowo wąskiej grupy uczniów i mogą jedynie służyć nauczycielom oraz dyrektorom szkół do interpretacji indywidualnych wyników uczniów z dysfunkcjami.

W dalszej części sprawozdania omówione zostaną wyniki dotyczące tylko egzaminu gimnazjalnego w wersji standardowej. Zainteresowanym wynikami uczniów piszących arkusze dostosowane polecamy sprawozdanie krajowe opracowane przez Centralną Komisję Egzaminacyjną. Zamieszczone w nim dane statystyczne dotyczą większej populacji uczniów.

2.2 Wyniki indywidualne uczniów

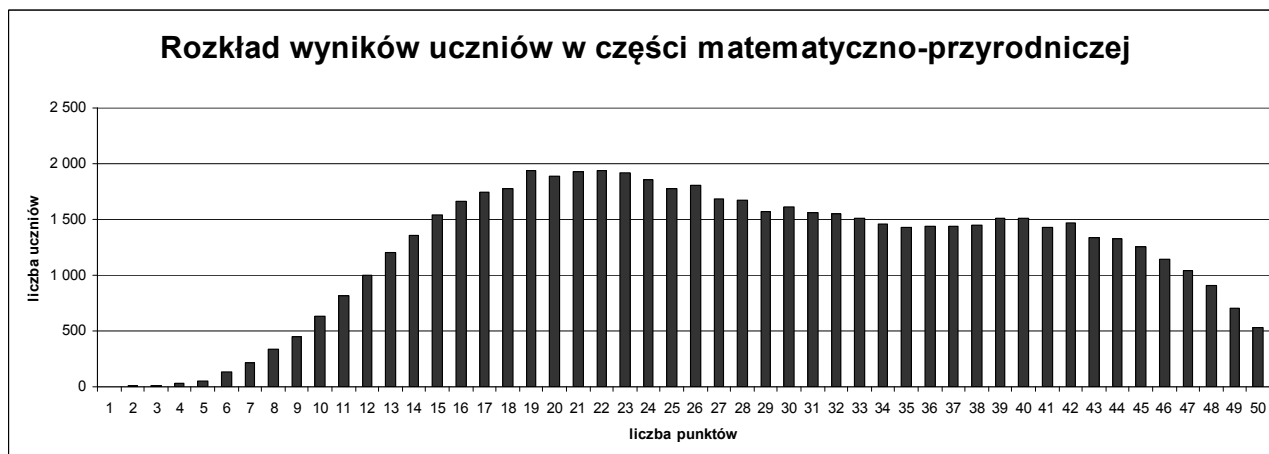
Zdecydowana większość uczniów rozwiązywała zadania arkusza standardowego (A1). W części humanistycznej średni wynik jest prawie o 1 punkt wyższy od krajowego (woj. mazowieckie – 31,72; kraj – 30,75) i należy do wyników bardzo wysokich. W części matematyczno-przyrodniczej średni wynik jest wyższy o ponad 1,5 punktu od wyniku krajowego (woj. mazowieckie – 28,60; kraj – 27,07) i jest to wynik najwyższy w kraju.

Poniżej zamieszczono wykresy przedstawiające zróżnicowanie indywidualnych wyników uczniowskich województwa mazowieckiego w obydwu częściach egzaminu gimnazjalnego.

Rozkład wyników uczniowskich przesunięty jest w stronę wyników wyższych, co świadczy o tym, że dla większości uczniów tegoroczny zestaw był umiarkowanie trudny.

W województwie mazowieckim wynik minimalny w części humanistycznej egzaminu wynosił 2 punkty – uzyskało go dwóch uczniów. Maksymalny wynik – 50 punktów – uzyskało 171 uczniów, wśród których było 60 laureatów konkursów przedmiotowych. Najwięcej uczniów (2713) otrzymało 39 punktów (dominanta/modalna – wynik najczęściej występujący). Wynik ucznia środkowego (mediana) to 33 punkty. Uzyskało go 2061 uczniów.

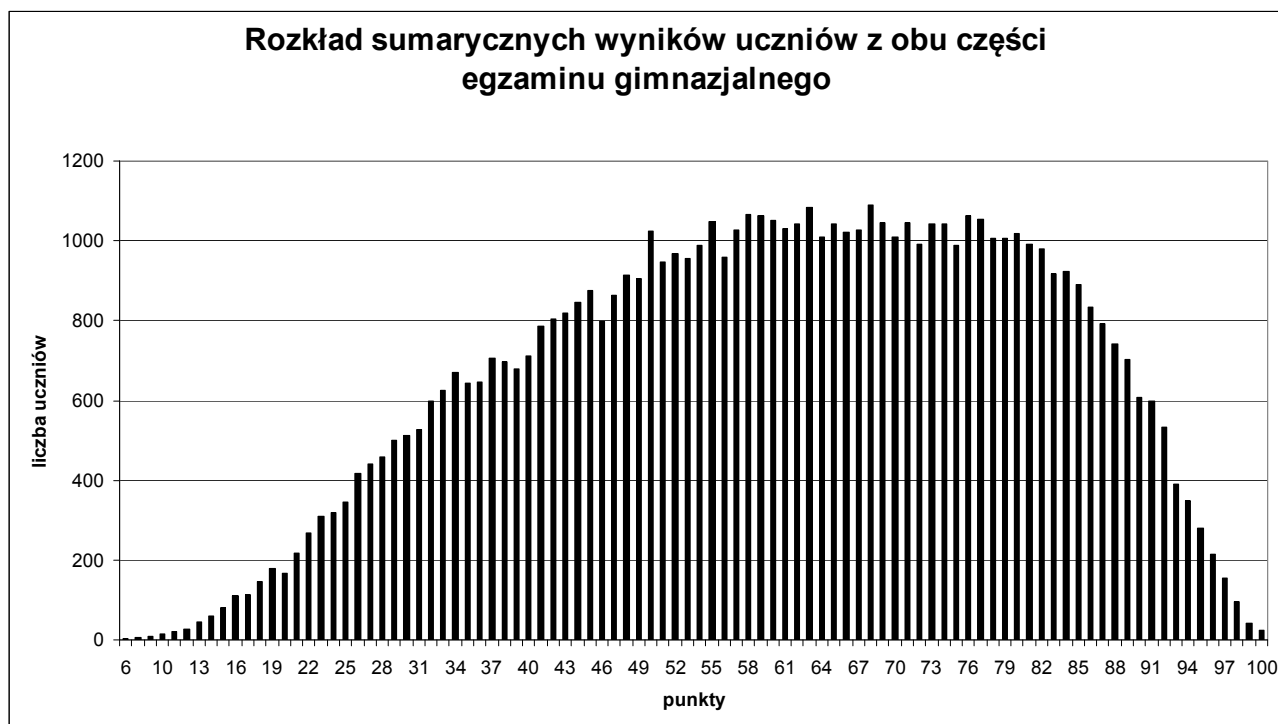

Rozkład wyników uczniowskich przesunięty jest w stronę wyników niższych, co świadczy o tym, że dla większości uczniów tegoroczny zestaw był raczej trudny.

W całej populacji piszących arkusz A1 tylko jeden uczeń uzyskał 0 punktów. Maksymalny wynik – 50 punktów – uzyskało 533 uczniów (znacznie więcej niż w ubiegłym roku), wśród których było 63 laureatów konkursów przedmiotowych..

Najwięcej uczniów (1937) uzyskało wynik 19 punktów (dominanta/modalna – wynik najczęściej występujący), a wynik środkowy (mediana) – 28 punktów – uzyskało 1672 uczniów.

Na kolejnym wykresie zilustrowano, jak rozkładają się indywidualne wyniki trzecioklasistów łącznie z obu części egzaminu gimnazjalnego.

Rozkład sumarycznych wyników uczniów jest lekko przesunięty w stronę wyników wyższych. W całej populacji piszących minimalny wynik wynosił 6 punktów – uzyskało go trzech uczniów. Maksymalny wynik – 100 punktów – uzyskało 23 uczniów, z których trzech było laureatami konkursów przedmiotowych zwalniających z obu części egzaminu gimnazjalnego.

Wynik łączny poniżej 20 punktów uzyskało 817 (1,35%) uczniów, a wynik powyżej 90 punktów 2677 (4,4%) uczniów.

Liczba gimnazjalistów z najniższymi i najwyższymi sumarycznymi wynikami egzaminu gimnazjalnego w zależności od lokalizacji szkoły

Położenie szkoły	Liczba uczniów z sumarycznym wynikiem egzaminu gimnazjalnego	
	poniżej 20 punktów	powyżej 90 punktów
wieś	357	507
miasto do 20 tys.	160	268
miasto od 20 tys. do 100 tys.	172	366
miasto powyżej 100 tys.	128	1536

Największą grupę stanowili uczniowie z wynikiem łącznym od 55 do 80 punktów. Jest to 43,5% (26861) uczniów rozwiązujących zadania arkuszy standardowych. Średnio na Mazowszu trzecioklasista uzyskał z obu części egzaminu 60 punktów.

Analizując wyniki całej populacji Centralna Komisja Egzaminacyjna przygotowała znormalizowane skale staninowe, która pozwalają odnieść wynik indywidualny ucznia do wyników w kraju w obydwu częściach egzaminu gimnazjalnego. Poszczególne przedziały staninowe odpowiadają grupom wyników od najniższych do najwyższych.

Skala staninowa dla wyników uczniowskich w kraju – część humanistyczna

Stanin	Nazwa	Przedział punktowy	Liczba uczniów w woj. mazowieckim	Procent liczby uczniów w woj. mazowieckim
1	najniższy	0 – 12	2 282	3,8
2	bardzo niski	13 – 17	4 123	6,8
3	niski	18 – 22	5 876	9,7
4	nижej średni	23 – 28	8 929	14,7
5	średni	29 – 34	11 380	18,8
6	wyżej średni	35 – 38	9 955	16,4
7	wysoki	39 – 42	9 990	16,5
8	bardzo wysoki	43 – 45	5 180	8,6
9	najwyższy	46 – 50	2 854	4,7

Dodatkowo wyróżniono trzy strefy wyników: strefę wyników niskich (z trzech pierwszych staninów), strefę wyników średnich (ze staninów od 4 do 6) i strefę wyników wysokich (ze staninów od 7 do 9).

Rozkład wyników z części humanistycznej egzaminu w województwie mazowieckim z podziałem na trzy strefy

Strefa wyników	Wyniki w województwie mazowieckim		Dane procentowe dla wyników w kraju
	w liczbach	w procentach	
niskich	12 281	20,28	22,96
średnich	30 264	49,97	51,32
wysokich	18 024	29,75	25,72

W województwie mazowieckim, podobnie jak w kraju, największą grupę stanowią uczniowie, których wyniki znalazły się w strefie wyników średnich. Najmniejszą grupę stanowią uczniowie z wynikami mieszczącymi się w strefie wyników niskich. Warto zauważyć, że w naszym województwie jest ponad 4% więcej uczniów z wynikami wysokimi niż w kraju i około 3% mniej z wynikami niskimi.

Skala staninowa dla wyników uczniowskich w kraju – część matematyczno-przyrodnicza

Stanin	Nazwa	Przedział punktowy	Liczba uczniów w woj. mazowieckim	Procent liczby uczniów w woj. mazowieckim
1	najniższy	0 – 10	1 870	3,1
2	bardzo niski	11 – 13	3 018	5,0
3	niski	14 – 17	6 308	10,4
4	nижej średni	18 – 22	9 471	15,6
5	średni	23 – 29	12 286	20,3
6	wyżej średni	30 – 36	10 578	17,5
7	wysoki	37 – 42	8 795	14,5
8	bardzo wysoki	43 – 46	5 049	8,3
9	najwyższy	47 – 50	3 191	5,3

Rozkład wyników z części matematyczno – przyrodniczej egzaminu w województwie mazowieckim z podziałem na trzy strefy

Strefa wyników	Wyniki w województwie mazowieckim		Dane procentowe dla wyników w kraju
	w liczbach	w procentach	
niskich	11 196	18,5	21,40
średnich	32 335	53,4	56,05
wysokich	17 035	28,1	22,55

W województwie mazowieckim w części matematyczno-przyrodniczej w strefie wyników niskich znalazło się prawie 3% mniej uczniów niż w kraju, za to w strefie wyników wysokich mamy ponad 5,5% uczniów więcej niż w kraju.

2.3 Wyniki chłopców i dziewcząt

Wyniki chłopców i dziewcząt – część humanistyczna

Płeć		Czytanie i odbiór tekstów kultury	Tworzenie własnego tekstu	Cały arkusz A1
Dziewczęta	średnia	20,12	13,82	33,94
	poziom wykonania	80%	55%	68%
Chłopcy	średnia	18,86	10,69	29,56
	poziom wykonania	75%	43%	59%
Ogółem	średnia	19,48	12,24	31,72
	poziom wykonania	78%	49%	63%

W części humanistycznej, podobnie jak w ubiegłym roku, uzyskany przez dziewczęta średni wynik, wynoszący 33,94 pkt., jest zdecydowanie wyższy od średniego wyniku uzyskanego przez chłopców – 29,56 pkt. Dziewczęta lepiej rozwiązywały zarówno zadania sprawdzające czytanie i odbiór tekstów kultury, jak i tworzenie własnego tekstu. Szczególnie wyraźna różnica (ponad 12%) dotyczy obszaru tworzenia własnego tekstu.

Wyniki chłopców i dziewcząt – część matematyczno-przyrodnicza

Płeć		Umiejętne stosowanie terminów	Wyszukiwanie i stosowanie informacji	Wskazywanie i opisywanie związków i zależności	Stosowanie wiedzy do rozwiązywania problemów	Cały arkusz A1
Dziewczęta	średnia	8,07	8,58	8,64	3,53	28,83
	poziom wykonania	54%	72%	58%	44%	58%
Chłopcy	średnia	7,83	8,93	8,57	3,05	28,39
	poziom wykonania	52%	74%	57%	38%	57%
Ogółem	średnia	7,95	8,76	8,60	3,29	28,60
	poziom wykonania	53%	73%	57%	41%	57%

W części matematyczno-przyrodniczej średni wynik chłopców, wynoszący 28,39 pkt., jest nieznacznie niższy (inaczej niż w ubiegłym roku) od średniego wyniku uzyskanego przez dziewczęta – 28,83 pkt. Chłopcy nieco lepiej rozwiązywali zadania sprawdzające wyszukiwanie i stosowanie informacji. W pozostałych trzech obszarach umiejętności nieco lepsze wyniki osiągnęły dziewczęta.

2.4 Wyniki uczniów z dysleksją i bez dysleksji

Uczniowie, którzy korzystali z dostosowania egzaminu gimnazjalnego dla uczniów z dysleksją, uzyskali średnio: w części humanistycznej 32,39 pkt., a w części matematyczno-przyrodniczej 29,39 pkt.

Tabele ilustrują średnie wyników i poziom uzyskanych punktów w grupie uczniów z dysleksją i bez dysleksji z podziałem na obszary umiejętności dla obydwu części egzaminu gimnazjalnego.

Wyniki uczniów z dysleksją i bez dysleksji – część humanistyczna

Uczniowie		Czytanie i odbiór tekstów kultury	Tworzenie własnego tekstu	Cały arkusz A1
bez dysleksji	średnia	19,46	12,17	31,64
	poziom wykonania	78%	49%	63%
z dysleksją	średnia	19,63	12,76	32,39
	poziom wykonania	79%	51%	65%
Ogółem	średnia	19,48	12,24	31,72
	poziom wykonania	78%	49%	63%

Wyniki uczniów z dysleksją i bez dysleksji – część matematyczno-przyrodnicza

Uczniowie		Umiejętne stosowanie terminów	Wyszukiwanie i stosowanie informacji	Wskazywanie i opisywanie związków i zależności	Stosowanie wiedzy do rozwiązywania problemów	Cały arkusz A1
bez dysleksji	średnia	7,91	8,73	8,58	3,28	28,50
	poziom wykonania	53%	73%	57%	41%	57%
z dysleksją	średnia	8,23	9,03	8,76	3,37	29,39
	poziom wykonania	55%	75%	58%	42%	59%
Ogółem	średnia	7.95	8,76	8,60	3,29	28,60
	poziom wykonania	53%	73%	57%	41%	57%

2.5 Wyniki uczniów a wielkość miejscowości, w której mieści się szkoła

W województwie mazowieckim utrzymuje się znaczne zróżnicowanie pomiędzy wynikami uczniów szkół w dużych miastach i ze szkół na wsi.

Tabele przedstawiają średnie wyników i poziom uzyskanych punktów przez uczniów w zależności od miejsca lokalizacji szkoły z podziałem na obszary umiejętności dla obydwu części egzaminu gimnazjalnego.

Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – część humanistyczna

Położenie szkoły		Czytanie i odbiór tekstów kultury	Tworzenie własnego tekstu	Cały arkusz A1
wieś	średnia	18,63	11,22	29,86
	poziom wykonania	75%	45%	60%
miasto do 20 tys.	średnia	19,18	11,66	30,84
	poziom wykonania	77%	47%	62%
miasto od 20 tys. do 100 tys.	średnia	19,54	12,24	31,78
	poziom wykonania	78%	49%	64%
miasto pow. 100 tys.	średnia	20,65	13,78	34,43
	poziom wykonania	83%	55%	69%
Ogółem	średnia	19,48	12,24	31,72
	poziom wykonania	78%	49%	63%

Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – część matematyczno-przyrodnicza

Położenie szkoły		Umiejętne stosowanie terminów	Wyszukiwanie i stosowanie informacji	Wskazywanie i opisywanie związków i zależności	Stosowanie wiedzy do rozwiązywania problemów	Cały arkusz A1
wieś	średnia	7,27	8,39	8,07	2,86	26,59
	poziom wykonania	48%	70%	54%	36%	53%
miasto do 20 tys.	średnia	7,66	8,62	8,35	3,15	27,78
	poziom wykonania	51%	72%	56%	39%	56%
miasto od 20 tys. do 100 tys.	średnia	7,90	8,74	8,50	3,24	28,38
	poziom wykonania	53%	73%	57%	40%	57%
miasto pow. 100 tys.	średnia	8,96	9,30	9,44	3,92	31,62
	poziom wykonania	60%	77%	63%	49%	63%
Ogółem	średnia	7,95	8,76	8,60	3,29	28,60
	poziom wykonania	53%	73%	57%	41%	57%

2.6 Wyniki uczniów w szkołach publicznych i niepublicznych

Średnie wyniki uczniów ze szkół niepublicznych w obu częściach egzaminu gimnazjalnego są wyższe od średnich wyników uczniów szkół publicznych.

Tabele przedstawiają średnie wyników i poziom uzyskanych przez uczniów punktów w zależności od rodzaju szkoły, z podziałem na obszary umiejętności dla obydwu części egzaminu gimnazjalnego.

Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – część humanistyczna

Szkoły		Czytanie i odbiór tekstów kultury	Tworzenie własnego tekstu	Cały arkusz A1
niepubliczne	średnia	21,35	15,71	37,06
	poziom wykonania	85%	63%	74%
publiczne	średnia	19,42	12,12	31,53
	poziom wykonania	78%	48%	63%
Ogółem	średnia	19,48	12,24	31,72
	poziom wykonania	78%	49%	63%

Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – część matematyczno-przyrodnicza

Szkoły		Umiejętne stosowanie terminów	Wyszukiwanie i stosowanie informacji	Wskazywanie i opisywanie związków i zależności	Stosowanie wiedzy do rozwiązywania problemów	Cały arkusz A1
niepubliczne	średnia	10,33	9,83	10,76	4,83	35,76
	poziom wykonania	69%	82%	72%	60%	72%
publiczne	średnia	7,87	8,72	8,52	3,23	28,35
	poziom wykonania	52%	73%	57%	40%	57%
Ogółem	średnia	7,95	8,76	8,60	3,29	28,60
	poziom wykonania	53%	73%	57%	41%	57%

2.7 Wyniki szkół

Aby umożliwić dyrektorom szkół, organom prowadzącym szkoły i nadzorowi pedagogicznemu odniesienie wyników danej szkoły z odpowiedniej części egzaminu gimnazjalnego do wyników uzyskanych przez uczniów z innych szkół, Centralna Komisja Egzaminacyjna przygotowała skale staninowe dla wyników szkół, biorąc pod uwagę średnie liczby punktów uzyskane przez uczniów z każdej szkoły.

Korzystając z tabeli, można odnaleźć stanin, w którym mieści się średni wynik szkoły i stwierdzić, czy jest on wysoki, średni, czy niski w porównaniu z wynikami szkół w Polsce. Warto pamiętać, że uzyskanie przez szkołę w kolejnych latach takiego samego średniego wyniku punktowego nie oznacza tego samego poziomu osiągnięć.

Skala staninowa dla wyników szkół w kraju – część humanistyczna

Stanin	Nazwa	Przedział punktowy	Liczba szkół w woj. mazowieckim	Procent szkół w woj. mazowieckim
1	najniższy	4,0 – 18,4	26	3,02
2	bardzo niski	18,5 – 25,2	48	5,57
3	niski	25,3 – 27,6	98	11,37
4	nижej średni	27,7 – 29,5	140	16,24
5	średni	29,6 – 31,3	173	20,07
6	wyżej średni	31,4 – 33,1	128	14,85
7	wysoki	33,2 – 35,3	89	10,32
8	bardzo wysoki	35,4 – 39,2	86	9,98
9	najwyższy	39,3 – 46,8	74	8,58

W województwie mazowieckim w części humanistycznej w grupach wyników wysokich, bardzo wysokich i najwyższych mieściły się wyniki średnie 249 szkół, czyli 28,82% wszystkich szkół w województwie, natomiast w kraju było takich szkół 22,52% (w zeszłym roku

w województwie – 34,52% szkół, w kraju – 22,65%). W staninach najniższym, bardzo niskim i niskim znalazły się 172 szkoły, co stanowi 19,95% wszystkich szkół w województwie; w kraju – 22,76% (w zeszłym roku 141 szkół w województwie – 16,68%, w kraju – 22,75%).

Skala staninowa dla wyników szkół w kraju – część matematyczno-przyrodnicza

Stanin	Nazwa	Przedział punktowy	Liczba szkół w woj. mazowieckim	Procent szkół w woj. mazowieckim
1	najniższy	7,0 – 15,2	25	2,90
2	bardzo niski	15,3 – 21,8	38	4,41
3	niski	21,9 – 23,8	91	10,56
4	nizej średni	23,9 – 25,5	113	13,11
5	średni	25,6 – 27,3	153	17,75
6	wyżej średni	27,4 – 29,2	148	17,16
7	wysoki	29,3 – 32,0	129	14,97
8	bardzo wysoki	32,1 - 37,9	87	10,09
9	najwyższy	38,0 – 47,9	78	9,05

W województwie mazowieckim w części matematyczno-przyrodniczej w grupach wyników wysokich, bardzo wysokich i najwyższych mieściły się wyniki średnie 294 szkół, co stanowi 34,10% szkół naszego województwa, natomiast w kraju było takich szkół 22,67% (w zeszłym roku w województwie – 37,62% szkół, w kraju – 22,63%). W staninach najniższym, bardzo niskim i niskim znalazły się 154 szkoły, co stanowi 17,86% szkół w województwie; w kraju jest tych szkół 23,37% (w zeszłym roku 136 szkół w województwie – 15,62% średnich wyników szkół, w kraju – 22,83%).

2.8 Wyniki w powiatach

Dla każdego z 42 powiatów województwa mazowieckiego i poszczególnych dzielnic Warszawy obliczono średnią liczbę punktów uzyskanych przez uczniów piszących arkusz standardowy z obydwu części egzaminu gimnazjalnego.

Średnie liczby punktów z egzaminu gimnazjalnego dla powiatów województwa mazowieckiego

Powiat	Średnia liczba punktów w części	
	humanistycznej	matematyczno-przyrodniczej
białobrzeski	29,41	25,66
ciechanowski	30,47	26,37
garwoliński	30,47	27,02
gostyniński	30,06	26,19
grodziski	32,38	29,84
grójecki	30,51	28,40
kozienicki	29,69	27,14
legionowski	32,17	29,73

lipski	30,03	27,45
łosicki	30,20	26,33
m. Ostrołęka	29,53	28,79
m. Płock	31,05	27,65
m. Radom	32,03	28,86
m. Siedlce	31,74	30,65
makowski	28,54	25,21
miński	31,56	28,77
mławski	29,83	26,27
nowodworski	30,07	26,80
ostrołęcki	29,17	26,71
ostrowski	29,16	26,82
otwocki	32,93	29,39
piaseczyński	33,04	29,51
płocki	28,38	25,04
płoński	29,92	26,33
pruskowski	34,14	30,45
przasnyski	28,51	24,96
przysuski	29,93	24,73
pułtuski	29,38	28,04
radomski	28,60	25,65
siedlecki	30,22	27,03
sierpecki	30,79	26,22
sochaczewski	30,73	27,31
sokołowski	31,80	29,35
szydlowiecki	26,51	24,36
Warszawa	35,33	32,66
warszawski zachodni	33,19	29,17
węgrowski	29,79	26,26
wołomiński	31,83	27,03
wyszkowski	29,65	25,22
zwoleński	29,52	26,42
żuromiński	28,45	26,57
żyrardowski	30,33	25,54
województwo	31,72	28,60

Średnie liczby punktów z egzaminu gimnazjalnego dla dzielnic Warszawy

Dzielnica	Średnia liczba punktów w części	
	humanistycznej	matematyczno-przyrodniczej
Warszawa – Bemowo	35,14	32,77
Warszawa – Białołęka	35,29	32,26
Warszawa – Bielany	36,47	34,34
Warszawa – Mokotów	35,36	32,11
Warszawa – Ochota	38,08	34,50
Warszawa - Praga Południe	35,78	33,00
Warszawa - Praga Północ	32,97	28,58
Warszawa – Rembertów	32,89	30,33
Warszawa – Śródmieście	39,07	35,62
Warszawa – Targówek	31,79	29,21
Warszawa – Ursus	31,85	28,91
Warszawa – Ursynów	36,24	35,12
Warszawa – Wawer	34,20	32,05
Warszawa – Wesola	33,64	32,47
Warszawa – Wilanów	36,11	34,42
Warszawa – Włochy	34,67	32,33
Warszawa – Wola	32,41	30,18
Warszawa – Żoliborz	37,49	33,71
Warszawa	35,33	32,66

Dla ułatwienia analizy rozkładu wyników w województwie mazowieckim przygotowano dla arkusza A1 tabelę staninową, biorąc pod uwagę średnie liczby punktów uzyskane przez gimnazja z każdego powiatu.

Skala staninowa dla wyników w powiatach – część humanistyczna

Stanin	Nazwa	Przedział punktowy	Liczba powiatów	Nazwy powiatów	Procent powiatów
1	najniższy	26,51 – 28,38	2	sztywnowski, płocki	4,76
2	bardzo niski	28,45 – 28,54	3	żuromiński, przasnyski, makowski	7,14
3	niski	28,60 – 29,41	5	radomski, ostrowski, ostrołęcki, pułtuski, białobrzeski	11,90
4	niżej średni	29,52 – 29,92	7	zwoleński, m.Ostrołęka, wyszkowski, kozienicki, węgrowski, mławski, płoński	16,67
5	średni	29,93 – 30,47	8	przysuski, lipski, gostyniński, nowodworski, łosicki, siedlecki, żyrardowski, ciechanowski	19,06
6	wyżej średni	30,47 – 31,74	7	garwoliński, grójecki, sochaczewski, sierpecki, m.Płock, miński, m.Siedlce	16,67
7	wysoki	31,80 – 32,38	5	sokołowski, wołomiński, m.Radom, legionowski, grodziski	11,90
8	bardzo wysoki	32,93 – 33,19	3	otwocki, piaseczyński, warszawski zachodni	7,14
9	najwyższy	34,14 – 35,33	2	pruskowski, warszawski	4,76

Różnica między najwyższą (35,33) a najniższą (26,51) wartością średniej w powiatach jest znaczna i wynosi 8,82 pkt. – wyższa niż w ubiegłym roku. Warto zwrócić uwagę, że wiele powiatów zmieniło przedział staninowy w stosunku do zeszłego roku.

Skala staninowa dla wyników w powiatach – część matematyczno-przyrodnicza

Stanin	Nazwa	Przedział punktowy	Liczba powiatów	Nazwy powiatów	Procent powiatów
1	najniższy	24,36 – 24,73	2	szydłowiecki, przysuski	4,76
2	bardzo niski	24,96 – 25,21	3	przasnyski, płocki, makowski	7,14
3	niski	25,22 – 26,19	5	wyszkowski, żyrardowski, radomski, białobrzegi, gostyniński	11,90
4	niżej średni	26,22 – 26,42	7	sierpecki, węgrowski, mławski, płoński, łosicki, ciechanowski, zwoleński	16,67
5	średni	26,57 – 27,14	8	żuromiński, ostrołęcki, nowodworski, ostrowski, garwoliński, wołomiński, siedlecki, kozienicki	19,05
6	wyżej średni	27,31 – 28,79	7	sochaczewski, lipski, m.Płock, pułtowski, grójecki, miński, m.Ostrołęka	16,67
7	wysoki	28,86 – 29,51	5	m.Radom, warszawski zachodni, sokołowski, otwocki, piaseczyński	11,90
8	bardzo wysoki	29,73 – 30,45	3	legionowski, grodziski, pruszkowski	7,14
9	najwyższy	30,65 – 32,66	2	m.Siedlce, warszawski	4,76

Różnica między najwyższą (32,66) a najniższą (24,36) wartością średniej w powiatach jest większa niż w ubiegłym roku i wynosi 8.3 pkt.

Rozkład średnich wyników w powiatach województwa mazowieckiego różni się od wyników części humanistycznej. W porównaniu z ubiegłym rokiem nastąpiły także zmiany w przyporządkowaniu powiatów skali staninowej.

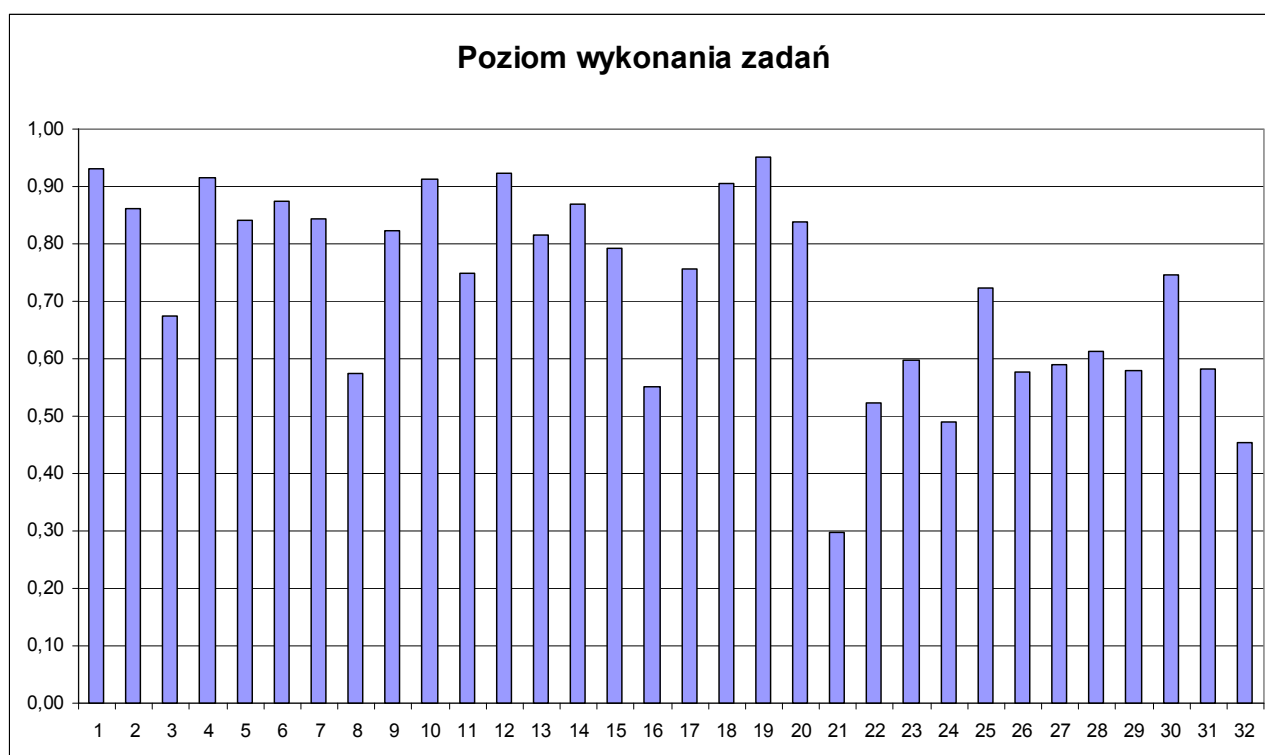
3 ANALIZA SZCZEGÓŁOWYCH WYNIKÓW EGZAMINU GIMNAZJALNEGO

3.1 Analiza szczegółowych wyników egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej

3.1.1 Poziom wykonania zadań w arkuszu A1

Test *Dorastanie*, który dla całej populacji piszących okazał się umiarkowanie trudny ($p = 0,61$), dla gimnazjalistów województwa mazowieckiego okazał się nieco łatwiejszy ($p = 0,63$).

Arkusz egzaminacyjny składał się z **20 zadań zamkniętych** wielokrotnego wyboru i **12 zadań otwartych**, z których dwa wymagały napisania dłuższych wypowiedzi.

Poziom wykonania zadań zamkniętych (od 1 do 20) wynosi 82%, a otwartych (od 21 do 32) – 51%, co pozwala wnioskować, że – podobnie jak w latach ubiegłych – zadania, które wymagają umiejętności sformułowania odpowiedzi, są dla uczniów znacznie trudniejsze niż te, w których uczeń dokonuje wyboru odpowiedzi.

Z wykresu wynika, że zarówno wśród zadań zamkniętych, jak i otwartych były takie, które większość uczniów rozwiązywała z łatwością, jak i takie, których wykonanie dużej grupie uczniów sprawiało trudności.

Najtrudniejsze spośród zadań zamkniętych, zarówno w kraju ($p = 0,52$), jak i w województwie mazowieckim ($p = 0,55$), okazało się zadanie 16. odwołujące się do wiadomości z zakresu teorii literatury (chodziło o wskazanie narratora w zaprezentowanym tekście). Zadanie 8., które odwoływało do wiedzy historycznej uczniów, w kraju okazało się trudne ($p = 0,54$), natomiast w województwie mazowieckim przysporzyło mniej kłopotów ($p = 0,57$), chociaż też nie należało do łatwych. Umiarkowanie trudnym zadaniem w kraju ($p = 0,63$), a znacznie łatwiejszym w naszym województwie ($p = 0,68$) okazało się również zadanie 3., sprawdzające rozumienie przeczytanego tekstu.

Najtrudniejszymi zadaniami w całym arkuszu egzaminacyjnym okazały się trzy zadania otwarte, których poziom wykonania (tak w kraju, jak i w województwie mazowieckim) nie przekroczył 50%. Najtrudniejszym spośród tych zadań dla uczniów w kraju ($p = 0,18$), a znacznie łatwiejszym dla gimnazjalistów z naszego województwa ($p = 0,30$), okazało się zadanie 21., które sprawdzało umiejętność przekształcania tekstu kroniki w tekst niezawierający opinii. Trudne dla uczniów w kraju ($p = 0,43$), jak i dla młodzieży z województwa mazowieckiego ($p = 0,45$) było również zadanie 32., które sprawdzało umiejętność napisania dłuższej wypowiedzi na zadany temat. Podobny stopień trudności dla uczniów w kraju ($p = 0,48$), jak i dla gimnazjalistów w województwie ($p = 0,49$) miało zadanie 24. odwołujące się do kontekstu historycznego.

Wśród zadań otwartych były dwa, które wymagały wykonania kilku (zadanie 31.), lub nawet kilkunastu czynności (zadanie 32.). Każda czynność odpowiadała jednemu kryterium w schemacie punktowania. Poniżej zamieszczono tabelę i wykres poziomu wykonania wszystkich czynności badanych testem *Dorastanie*.

Poziom wykonania czynności w zadaniach arkusza humanistycznego

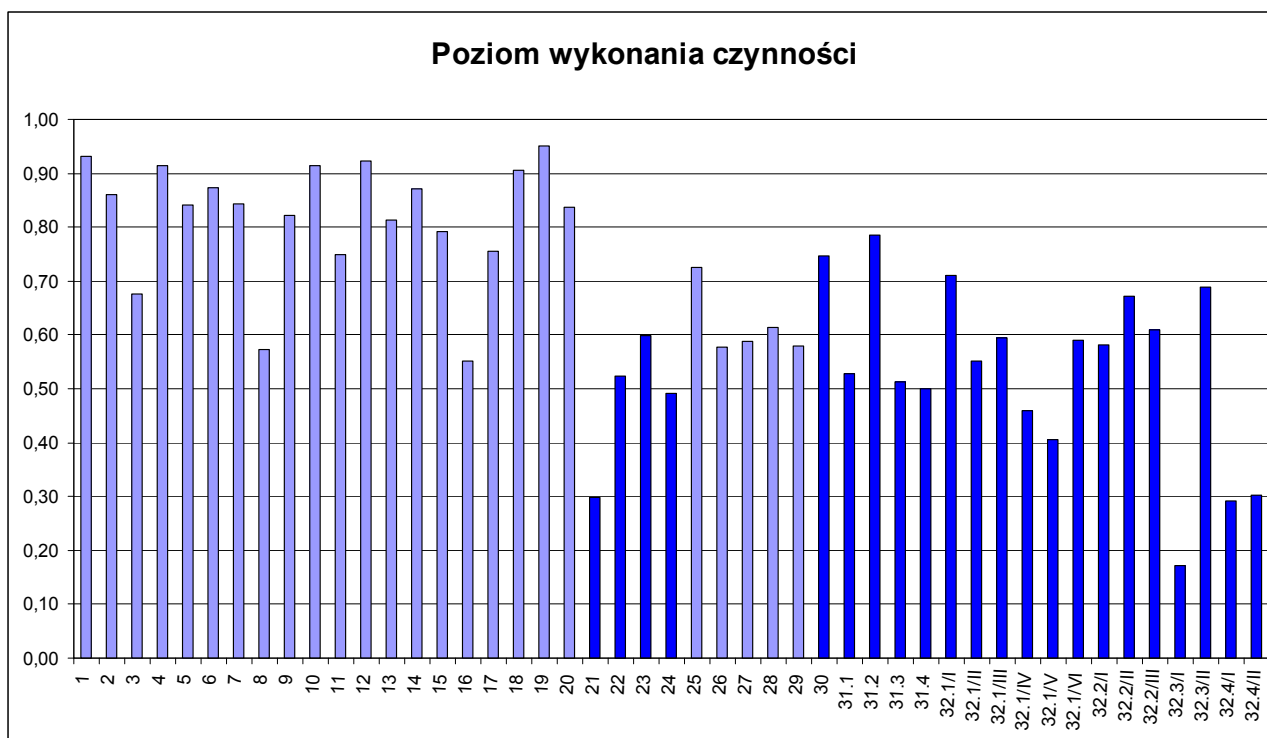
numer czynności	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
poziom wykonania w woj. mazowieckim	0,93	0,86	0,68	0,91	0,84	0,87	0,84	0,57	0,82	0,91
poziom wykonania w kraju	0,93	0,85	0,63	0,90	0,82	0,86	0,83	0,54	0,80	0,90

numer czynności	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
poziom wykonania w woj. mazowieckim	0,75	0,92	0,81	0,87	0,79	0,55	0,76	0,91	0,95	0,84
poziom wykonania w kraju	0,72	0,92	0,80	0,86	0,78	0,52	0,72	0,90	0,95	0,83

numer czynności	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
poziom wykonania w woj. mazowieckim	0,30	0,52	0,60	0,49	0,72	0,58	0,59	0,61	0,58	0,75
poziom wykonania w kraju	0,18	0,50	0,60	0,48	0,73	0,46	0,58	0,59	0,58	0,73

numer czynności	31.1	31.2	31.3	31.4	32.1/I	32.1/II	32.1/III	32.1/IV
poziom wykonania w woj. mazowieckim	0,53	0,79	0,51	0,50	0,71	0,55	0,59	0,46
poziom wykonania w kraju	0,54	0,82	0,52	0,47	0,67	0,53	0,54	0,45

numer czynności	32.1/V	32.1/VI	32.2/I	32.2/II	32.2/III	32.3/I	32.3/II	32.4/I	32.4/II
poziom wykonania w woj. mazowieckim	0,41	0,59	0,58	0,67	0,61	0,17	0,69	0,29	0,30
poziom wykonania w kraju	0,37	0,56	0,55	0,66	0,60	0,16	0,66	0,26	0,26

Wykres pokazuje, że niektóre czynności sprawdzane przy pomocy zadań zawartych w arkuszu okazały się dla uczniów łatwe, inne zaś znacznie trudniejsze.

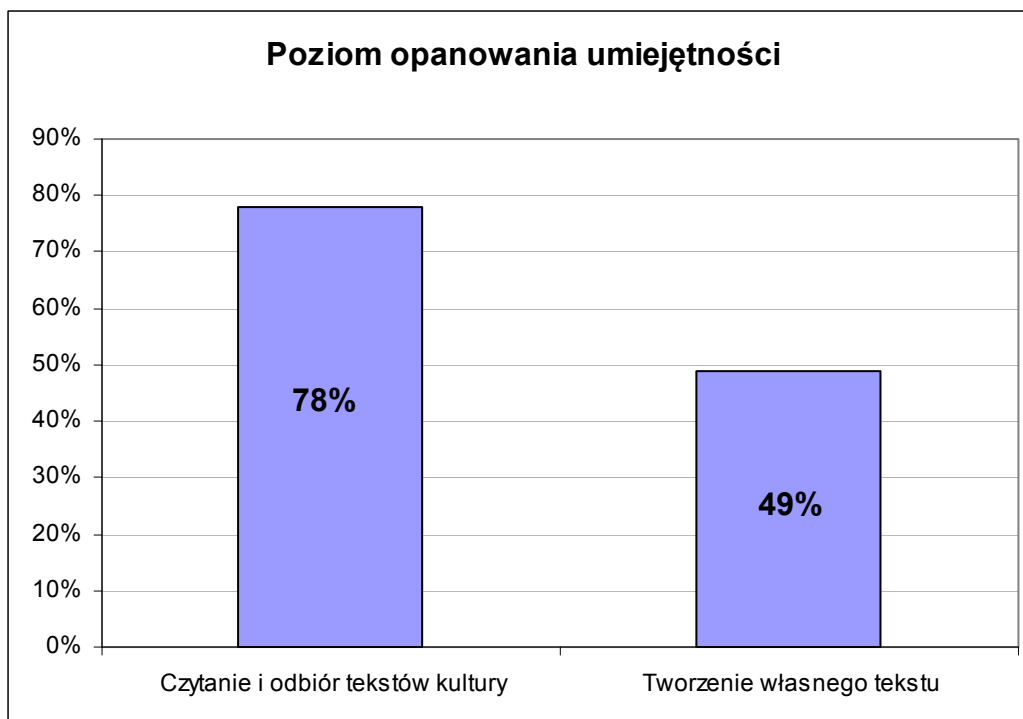
Wśród zadań sprawdzających umiejętności z I obszaru - **czytanie i interpretowanie tekstów kultury** (kolor jaśniejszy) – najtrudniejszą czynnością badaną przy pomocy zadań zamkniętych okazało się wskazanie narratora w przytoczonym fragmencie powieści – zadanie 16. (w kraju $p = 0,52$, w województwie mazowieckim $p = 0,55$). Natomiast spośród zadań otwartych z I obszaru najtrudniejsze dla młodzieży w kraju ($p = 0,46$), ale o wiele prostsze dla gimnazjalistów z naszego województwa ($p = 0,58$) okazało się zadanie 26. odwołujące się do kontekstu historycznego. Umiarkowanie trudnymi z obszaru I zarówno dla uczniów w kraju, jak i w naszym województwie (choć wyniki naszej młodzieży są nieznacznie lepsze) okazały się zadania 27., 28. i 29., które sprawdzały umiejętność analizy i interpretacji utworu poetyckiego.

W obszarze II - tworzenie własnego tekstu (kolor ciemniejszy) – duże braki w opanowaniu niektórych podstawowych umiejętności ujawniło zadanie 32., w którym uczeń miał napisać charakterystykę bohatera jednego z dwóch utworów literackich wskazanych w podstawie programowej w spisie lektur obowiązkowych. W tym zadaniu uczniowie mieli duże trudności ze wskazaniem cech świadczących o dojrzewaniu (w kraju $p = 0,45$, w województwie mazowieckim $p = 0,46$) oraz z uzasadnieniem tych cech (w kraju $p = 0,37$, w województwie mazowieckim $p = 0,41$). Najgorzej spośród wszystkich czynności i znacznie gorzej niż w ubiegłym roku wypadło posługiwanie się poprawnym językiem (w kraju $p = 0,16$, w województwie $p = 0,17$; w zeszłym roku w kraju $p = 0,23$, w województwie mazowieckim $p = 0,25$), przestrzeganie zasad interpunkcji (w kraju $p = 0,26$, w województwie mazowieckim $p = 0,30$ – czynność, której wykonanie pozostało na tym samym poziomie w stosunku do ubiegłego roku) oraz przestrzeganie zasad ortografii (w kraju $p = 0,26$, w naszym województwie $p = 0,30$) – poziom wykonania nieznacznie niższy w stosunku do ubiegłego roku. Umiarkowanie trudną czynnością okazało się podsumowanie rozważań i wyciągnięcie wniosków (w kraju $p = 0,56$, w województwie mazowieckim $0,59$).

Niepokoi fakt, że pogłębiają się problemy z zachowaniem poprawności językowej (uczniowie mają coraz więcej trudności z napisaniem tekstu poprawnego pod względem składniowym, leksykalnym, fleksyjnym czy frazeologicznym). Również wskaźniki dotyczące poprawności ortograficznej są gorsze niż w ubiegłym roku, co świadczy o utrzymującym się od kilku lat regresie. Na tym samym, ale ciągle bardzo niskim poziomie, pozostaje umiejętność stosowania znaków interpunkcyjnych.

3.1.2 Poziom opanowania umiejętności w obszarach standardów w arkuszu A1

Z porównania współczynnika łatwości dwóch podstawowych umiejętności wynika, że lepiej wypadło czytanie. Wymagania w tym zakresie spełniło 78% badanych. Więcej problemów sprawiło uczniom tworzenie własnego tekstu. Wymagania w tym zakresie spełniło tylko 49% badanych.

Poziom opanowania umiejętności w obszarach standardów w woj. mazowieckim i w kraju

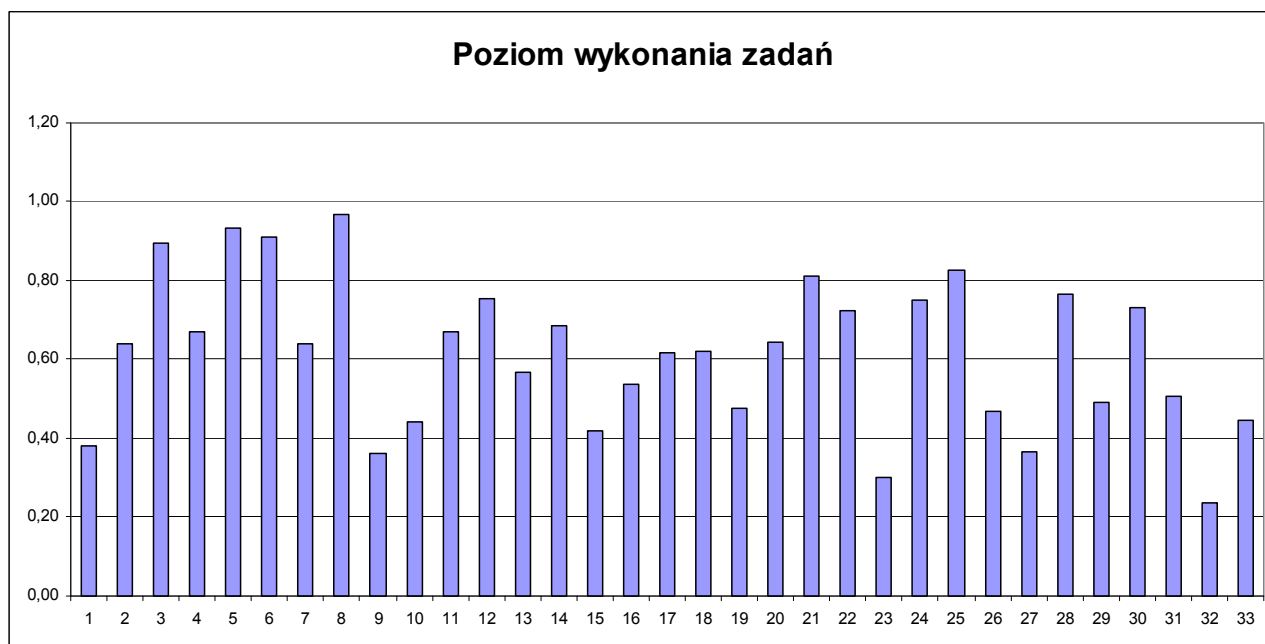
	Poziom opanowania umiejętności w obszarze	
	czytanie i odbiór tekstów kultury	tworzenie własnego tekstu
woj. mazowieckie	77,92%	48,96%
kraj	76,36%	46,60%

3.2 Analiza szczegółowych wyników egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej

3.2.1 Poziom wykonania zadań w arkuszu A1

Test dla uczniów z województwa mazowieckiego okazał się umiarkowanie trudny ($p = 0,57$), przy czym stopień trudności poszczególnych zadań był zróżnicowany – od zadań bardzo łatwych i łatwych do zadań trudnych. Dla całej populacji piszących w kraju wskaźnik ten osiągnął wartość $p = 0,54$, zatem dla uczniów województwa mazowieckiego test okazał się łatwiejszy.

Arkusz składał się z 25 zadań zamkniętych wielokrotnego wyboru i 8 zadań otwartych.

Poziom wykonania wszystkich zadań zamkniętych wyniósł 65%, a wszystkich zadań otwartych 50%. Wśród zadań zamkniętych przeważały zadania umiarkowanie trudne, a wśród otwartych trudne. W arkuszu nie było zadań bardzo trudnych.

Poziom wykonania czynności w zadaniach arkusza matematyczno-przyrodniczego

numer czynności	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
poziom wykonania w woj. mazowieckim	0,38	0,64	0,90	0,67	0,93	0,91	0,64	0,97	0,36	0,44
poziom wykonania w kraju	0,36	0,60	0,89	0,65	0,93	0,90	0,61	0,96	0,34	0,42

numer czynności	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
poziom wykonania w woj. mazowieckim	0,67	0,76	0,57	0,69	0,42	0,54	0,62	0,62	0,48	0,65
poziom wykonania w kraju	0,64	0,73	0,54	0,66	0,36	0,51	0,59	0,62	0,46	0,59

numer czynności	21	22	23	24	25	26.1	26.2	26.3	26.4	26.5
poziom wykonania w woj. mazowieckim	0,81	0,72	0,30	0,75	0,83	0,75	0,67	0,46	0,34	0,44
poziom wykonania w kraju	0,80	0,69	0,27	0,74	0,81	0,72	0,64	0,40	0,29	0,39

numer czynności	26. 6	27.1	27. 2	27. 3	28.1	28. 2	29.1	29. 2	30.1	30. 2
poziom wykonania w woj. mazowieckim	0,16	0,39	0,34	0,36	0,77	0,76	0,54	0,45	0,84	0,68
poziom wykonania w kraju	0,13	0,34	0,29	0,32	0,75	0,75	0,51	0,43	0,84	0,66

numer czynności	31.1	31. 2	32.1	32. 2	33.1	33. 2	33.3	33. 4	33.5
poziom wykonania w woj. mazowieckim	0,30	0,72	0,31	0,17	0,69	0,45	0,42	0,37	0,30
poziom wykonania w kraju	0,26	0,69	0,27	0,13	0,66	0,40	0,37	0,31	0,24

Wśród zadań zamkniętych do trudnych należały zadania: 1., 9., 10., 15., 19. i 23.

W zadaniu 1. ($p = 0,38$) uczeń powinien odczytać z diagramu kołowego, że energia ze źródeł odnawialnych stanowi 6% energii zużywanej rocznie w USA, a następnie obliczyć 1% tej wielkości, musiał przy tym zdawać sobie sprawę z tego, że energia słoneczna należy do odnawialnych źródeł energii.

Zadania: 9. ($p = 0,36$) i 10. ($p = 0,44$) odwoływały się do informacji przedstawionych w tabeli. W zadaniu 9. należało wskazać wyrażenie arytmetyczne pozwalające obliczyć, o ile wzrosłoby całkowite roczne zużycie energii na świecie, gdyby w Indiach używano tyle samo energii na jednego mieszkańca co w USA, a w zadaniu 10. ocenić podane wnioski i wskazać ten, którego prawdziwość wynika z danych zapisanych w tabeli. Poprawne rozwiązanie tych zadań wymagało od ucznia przede wszystkim uważnej analizy informacji zawartych w tabeli.

W zadaniu 15. ($p = 0,42$) trzeba było, zgodnie z warunkami zadania, wskazać wyrażenie algebraiczne odpowiadające liczbie ludności pewnego państwa, a w zadaniu 19. ($p = 0,48$) wskazać nazwę procesu uwalniania energii w komórkach.

Najtrudniejsze wśród zadań zamkniętych okazało się zadanie 23. ($p = 0,30$). Udzielenie poprawnej odpowiedzi wymagało przeanalizowania wniosków podanych w zadaniu i zweryfikowaniu ich na podstawie wykresu zależności temperatury wrzenia węglowodorów nasyconych od liczby atomów węgla w ich cząsteczce.

Spośród zadań otwartych do trudnych należały zadania: 26., 27., 29., 32. i 33.

Rozwiązanie zadania 28. ($p = 0,48$) polegało na obliczeniu, ile razy pole powierzchni prostopadłościanu jest większe od pola powierzchni kuli, jeśli objętości obu brył są równe. W treści zadania podano promień kuli i długości dwóch krawędzi prostopadłościanu oraz przypomniano wzory na pole powierzchni i objętość kuli, to też zastosowanie poprawnych metod obliczenia pola powierzchni ($p = 0,75$) i objętości ($p = 0,67$) kuli nie sprawiło większych problemów. Natomiast, aby obliczyć pole powierzchni prostopadłościanu, trzeba było poradzić sobie z brakiem długości jego trzeciej krawędzi, wykorzystując fakt, że obydwie bryły miały jednakową objętość. Z tym radził sobie już mniej niż co drugi uczeń ($p = 0,48$). Po wyznaczeniu długości brakującej krawędzi prostopadłościanu należało obliczyć pole powierzchni prostopadłościanu. Wielu uczniów utożsamiało prostopadłościan z graniastoslupem prawidłowym czworokątnym, stąd tylko co trzeci uczeń potrafił poprawnie wyznaczyć pole powierzchni prostopadłościanu ($p = 0,34$). Po obliczeniu pól powierzchni kuli i prostopadłościanu pozostawało ilorazowe porównanie obu wielkości ($p = 0,44$) i udzielenie odpowiedzi z odpowiednim zaokrągleniem ($p = 0,16$).

W zadaniu 27. ($p = 0,37$) należało uzupełnić zapis reakcji fotosyntezy, wpisując brakujące wzory reagentów (CO_2 i O_2) i dobierając współczynniki w równaniu tej reakcji. Następnie trzeba było wpisać nazwy reagentów w reakcji utleniania biologicznego podanej w postaci słownego schematu.

Poprawne rozwiązanie zadania 29. ($p = 0,48$). wymagało od ucznia uważnego przeanalizowania schematu obwodu elektrycznego, a przede wszystkim zauważenia, że w obwodzie termowentylatora dwie grzałki i dmuchawa połączone zostały równolegle. Uczeń miał opisać stan wyłączników, przy którym prąd elektryczny płynie przez dmuchawę i jedną grzałkę, a następnie stwierdzić, że przy otwartym wyłączniku W_1 i zamkniętych wyłącznikach W_2 i W_3 prąd nie będzie płynął przez żaden element termowentylatora.

Najniższy poziom wykonania wśród zadań otwartych uzyskało zadanie 32. ($p = 0,24$). W zadaniu na rysunkach przedstawiono kształt chodnika, sposób układania płytek oraz niektóre wymiary. Rozwiązanie zadania polegało na obliczeniu długości chodnika ułożonego z określonej liczby płytek, a następnie na zapisaniu wyrażenia algebraicznego odpowiadającego długości chodnika ułożonego z n takich samych płytek. Uczniowie nie radzili sobie z rozwiązaniem tego zadania na poziomie konkretnym ($p = 0,31$), a jeszcze bardziej na poziomie uogólnienia ($p = 0,17$). Zadanie 32. okazało się najtrudniejszym zadaniem w całym teście egzaminacyjnym.

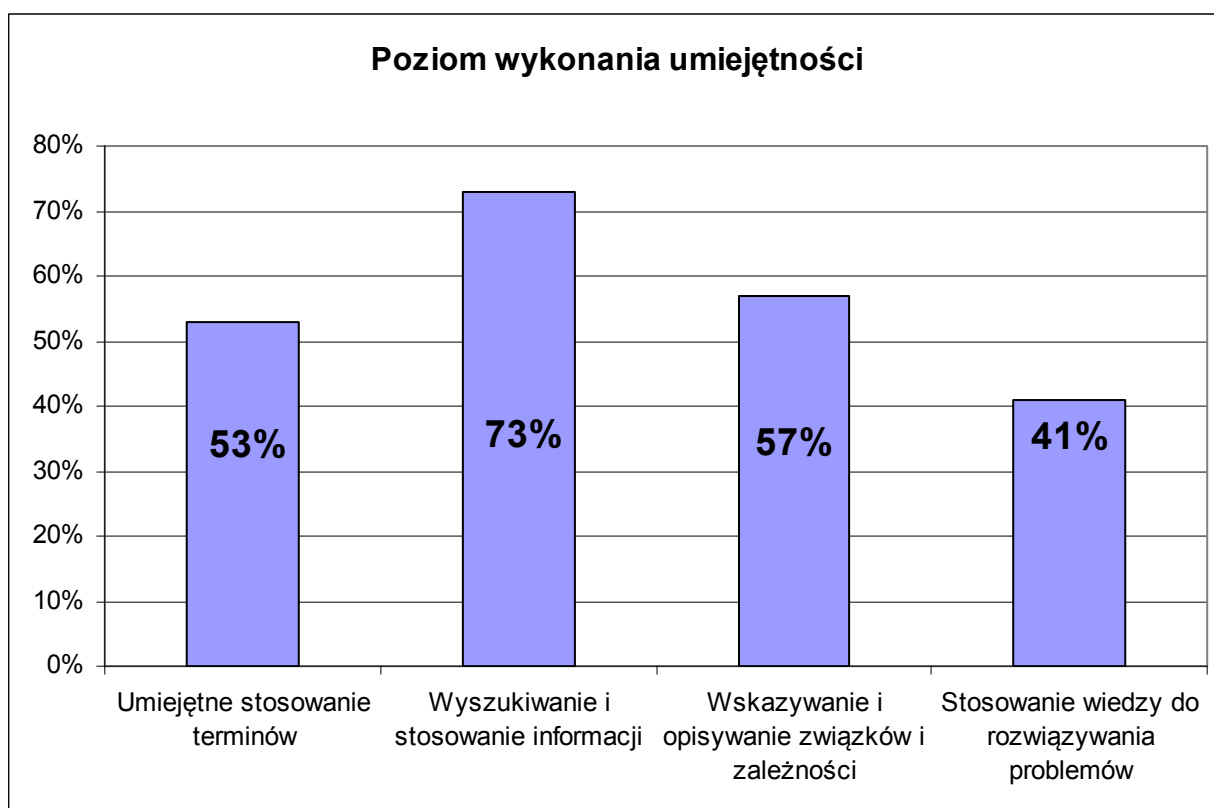
Zadanie 33. ($p = 0,45$) sprawdzało umiejętność stosowania własności trójkątów, w tym obliczania miar kątów i długości boków. Rozwiązanie zadania ułatwiał rysunek. Kolejność poleceń, w szczególności pierwszego dotyczącego miar określonych kątów, ukierunkowywała tok rozumowania i umożliwiała uczniom zauważenie, że trójkąt ABE jest równoramienny i wnioskowanie o długości odcinka BE . Następnym etapem było obliczenie długości odcinka CE , wykorzystując zależności między długościami boków w trójkącie prostokątnym, który jest połową trójkąta równobocznego.

3.2.2 Poziom opanowania umiejętności w obszarach standardów w arkuszu A1

W części matematyczno-przyrodniczej egzaminu gimnazjalnego sprawdzane jest opanowanie czterech obszarów umiejętności. W tabeli przedstawiono przyporządkowanie zadań i punktów do obszarów standardów.

Obszar standardów	Numer zadania	Liczba punktów
Umiejętne stosowanie terminów, pojęć i procedur z przedmiotów matematyczno-przyrodniczych niezbędnych w praktyce życiowej i dalszym kształceniu	1, 2, 7, 9, 11, 19, 28, 31, 33	15
Wyszukiwanie i stosowanie informacji	3, 4, 5, 6, 8, 12, 13, 16, 21, 22, 29	12
Wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności w szczególności przyczynowo-skutkowych, funkcjonalnych, przestrzennych i czasowych	10, 14, 15, 17, 18, 20, 23, 24, 25, 27, 30	15
Stosowanie zintegrowanej wiedzy i umiejętności do rozwiązywania problemów	26, 32	8

Najlepsze wyniki uzyskali uczniowie w obszarze wyszukiwania i stosowania informacji. Wymagania egzaminacyjne spełnili w 73%. Trudne okazało się umiejętne stosowanie terminów, pojęć i procedur z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych niezbędnych w praktyce życiowej i dalszym kształceniu ($p = 0,53$) oraz wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności, w szczególności przyczynowo-skutkowych, przestrzennych i czasowych ($p = 0,57$). Najwięcej problemów sprawiało uczniom stosowanie zintegrowanej wiedzy i umiejętności do rozwiązywania problemów. Te wymagania uczniowie spełnili tylko w 41%.

Poziom opanowania umiejętności w obszarach standardów w woj. mazowieckim i w kraju

	Poziom opanowania umiejętności w obszarze			
	Umiejętne stosowanie terminów i pojęć	Wyszukiwanie i stosowanie informacji	Wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności	Stosowanie wiedzy do rozwiązywania problemów
woj. mazowieckie	53%	73%	57%	41%
kraj	49,4%	71%	54,4%	37,1%

4. PODSUMOWANIE

Na koniec warto podkreślić jeszcze raz, że wyniki uzyskane przez uczniów na tegorocznym egzaminie gimnazjalnym i przedstawione w powyższym sprawozdaniu należy analizować uwzględniając wszystkie czynniki, które mogą mieć wpływ na obraz uczniowskich osiągnięć. Nie wolno pomijać wpływu środowiska, w jakim funkcjonuje szkoła, warunków kadrowych i finansowych, jakimi dysponuje, czy takich aspektów jak liczebność klas, środowisko domowe ucznia, etc.

Nie można też ulec pokusie prostego porównywania średnich wyników, ponieważ miara ta ma charakter skumulowany i niewiele mówi o jakości nauczania w danej klasie, szkole, gminie czy powiecie. Ta sama średnia w dwóch różnych szkołach może ilustrować zupełnie inne rozkłady wyników, gdzie proporcje pomiędzy wynikami niskimi a wysokimi są różne.

Wynik egzaminu w danym roku nabiera też innego znaczenia, gdy zobaczy się go na tle wyników tej samej szkoły w latach ubiegłych, co umożliwia skala staninowa. Można w ten sposób zdiagnozować nie tylko stan obecny, ale zaobserwować zmiany. Bardzo użyteczne może być zestawienie wyników szkoły z kilku lat dostępne na stronach CKE (www.cke.edu.pl).

Warto również przeprowadzić szczegółową analizę poziomu opanowania poszczególnych umiejętności przez uczniów na tegorocznym egzaminie gimnazjalnym. Taka analiza jakościowa pozwoli odkryć mocne i słabe strony procesu nauczania w danej szkole.

Ogólnopolski egzamin zewnętrzny może być źródłem rzetelnych informacji o osiągnięciach uczniów i szkół. Ważne jest jednak, aby analizie danych statystycznych towarzyszyła refleksja nad tym, co było przedmiotem testowania w kwietniu 2008 roku i jakie zadania sprawdzały poszczególne umiejętności, ponieważ w kolejnych latach różne typy zadań badały różne umiejętności.

Arkusze egzaminacyjne powinny być zgodne w treści z podstawą programową i standardami wymagań. Tegoroczny egzamin gimnazjalny spełniał te wymagania zarówno w części matematyczno-przyrodniczej jak i humanistycznej. We wszystkich informatorach o egzaminie gimnazjalnym opublikowanych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną, w rozdziale zatytułowanym *Struktura i forma arkuszy egzaminacyjnych*, zapisano zdanie: „Zadania będą konstruowane zgodnie z *Podstawą programową kształcenia ogólnego* i *Standardami wymagań egzaminacyjnych*”, dodatkowo w części humanistycznej „a do ich opracowania posłużą teksty: literackie, źródłowe, popularnonaukowe, publicystyczne oraz reprodukcje dzieł sztuki.” Nadzorowanie realizacji materiału zawartego w podstawie programowej nie należy do zadań okręgowych komisji egzaminacyjnych. Przypominamy jednak dyrektorom szkół i nauczycielom o obowiązku zrealizowania treści podstawy programowej przed terminem egzaminu.

**OKRĘGOWA KOMISJA EGZAMINACYJNA
W WARSZAWIE**

ul. Grzybowska 77 00-844 Warszawa

**Tel. 0-22 457-03-35 ;
Fax. 0-22 457-45
e-mail info@oke.waw.pl
<http://www.oke.waw.pl>**

**Wydział Sprawdzianów Egzaminów Gimnazjalnych i Matur
Tel. 0-22 457-03-37**

**Zespół Sprawdzianów i Egzaminów Gimnazjalnych
Tel. 0-22 457-03-59 ; 457-03-39**

**Wydział Badań i Analiz
Tel. 0-22 457-03-22 ; 457-03-12**

**Wydział Organizacyjno – Administracyjny
Tel. 0-22 457-03-36**

OKE

WARSZAWA 2008